

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Helena Constantini Imperatoris matre, & dililigentia, quam circa sacri
templi fabricationem impendit. Cap. XVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

uatoris tanquam è tenebris in lucem euocarit, multò clari-
 orem suæ sanctitatis significationem dedisse cognouimus,
 præclara ædificiorum structura exornetur. Par estigitur, vt
 tua prudentia ita opus disponat, & proinde res quasque
 accuret necessarias, quò non modo sanctuarium templi reli-
 quis omnibus, quæ vbique sunt, pulchritudine antecellat,
 sed etiam cæteræ eius partes tales sint, vt omnia templa, quæ
 in singulis ciuitatibus primas tenent, huius ædificii digni-
 tate longe superentur. Ac de erigendis parietibus, exquisi-
 toq; artificio perpoliendis, tum Draciliano, amico nostro,
 qui nonnullas aliarum prouinciarum partes administrat,
 tum vestræ etiam prouinciæ præfecto, scito curam à nobis
 esse impositam. A nostra enim benignitate illis imperatum
 est, vt qui arrifices, qui operarij, quæve res aliæ fuerint ad il-
 lud ædificium necessariæ à tua prudentia discant, ac statim
 ipsorum prouisione eò mitrantur. Quòd autem attinet ad
 columnas ex marmore conficiendas, quas ipse existimaue-
 ris vel ad decus illustriores, vel accommodatiores ad diu-
 turnitatem fore, cum eas quasi summatim tecum confide-
 raueris, fac ad nos diligenter perscribas: vt cum ex literis
 tuis, quibus rebus opus fuerit, intellexerimus, vndique eæ-
 dem illo comportari possint. Nam locus ille, qui totius
 orbis terrarum facilè primas fert, omnibus ornamentis me-
 ritò illustrandus est. Testudinem verò sanctuarii laque-
 atam ne facere, an alio quodam fabricæ genere extruere
 placeat, abs te certior fieri velim. Quòd si fiat laqueata,
 scite quoque inaurari poterit. Restat igitur, vt tua sancti-
 tas illis, quorum iudicio, vt suprà dictum est, rem permi-
 simus, quot operariis, artificibusque, quantis denique sum-
 ptibus opus fuerit, quàm celerrimè significet: quinetiam
 nos non solum de columnis ex marmore conficiendis, ve-
 rum etiam de testudinis laquearibus (si modò illud fabri-
 cæ genus pulchrius esse censeas) quàm primum facias cer-
 tiores. Deus te, frater charissime, diu seruet incolu-
 mem.

*De Helena Constantini Imperatoris matre, & dili-
 gentia, quam circa sacri templi fabricationem
 impendit.*

CAP. XVIII.

DD 5

Huius

HVius Epistolæ perferendæ negocium non alius quifpiam, quàm ipsa Imperatoris mater, tam præclari filij procreatrix, cuius laus omnium piorum ore ac sermone prædicata est, suscepit: quæ & hoc eximium mundi luminare peperit, & pietatis alimenta ei suppeditavit. Hæc itineris labores subire non recusavit, neq; senectutis inualitudinem (nam paulò ante mortem, quam octogesimū annum ætatis agens oppetebat, istud iter fecit) omnino animo complexa est: sed postquam vidit locum illum, qui particeps fuit afflictationum pro communi omnium salute susceptarum, confestim execrabile illud veneris fanum deturbari, & aggerem ex vrbe exportari iussit. Qua re confecta, sepulchrum, quod diu abstrusum iacuisset, emerfit, & simul tres cruces, quæ propè illud domini monumentum erant reconditæ, repertæ sunt. Quod autem vna ex his domini nostri, & seruatoris Iesu Christi crux fuit, reliquæ verò duæ latronum, qui pariter cum eo crucibus suffixi fuerant, extiterūt, ad vnum omnes sine controuersia crediderunt: Sed tamen ignorarunt prorsus, quæ illarum corpus domini sustinuisset, & guttis preciosi eius sanguinis aspersa fuisset. Cæterū sapientissimus ille & plane diuinus Macarius, vrbis illius antistes, tali via illorum animos dubitatione liberare aggressus est. Mulieri cuidam nobili morbo diuturno oppressæ vnquamque crucem sigillatim, precibus ad Deum simul ardentè fufis, admouens, crucis seruatoris virtutem facilè perspexit. Nam vt primum ea mulieri adhibita fuit, illico grauis ille morbus depulsus est, & homo ipsa ad integram valetudinem restituta. Itaque Imperatoris mater, cum id, quod erat in optatis, ad hunc modum didicisset, clauorū partem in Imperatoris galeam artificiosè includendam curauit, quò capiti filii consuleret, & hostium tela depellerentur, partem equi illius freno admiscuit, quo tum Imperatorem tutum ac securum redderet, tum veterem prophetiā explere posset. Nam olim prædixerat Zacharias propheta: quod est in freno equi, erit sanctum Domino omnipotenti. Quod autè ad crucem seruatoris attinet, partè illius in Imperatoris palatio locandam, reliquum autem in capsâ argentea reponendam curauit, illudq; dedit Episcopo illius ciuitatis, hortataq; illum est, vt ad posteritatem velut monumentum salutis

Cap. 14.

lutis nostræ referuaretur. His rebus constitutis, artifices materię cuiusq; generis vndiq; cogere, templaq; & ob magnitudinem amplissima, & illustrissima ob splendorem extruere cœpit: quorum pulchritudinem amplitudinemq; oratione describere, valde superuacaneum arbitror, præsertim cum omnes pij, prope dixerim, illo procurrant, operumq; magnificentiam suis ipsorum oculis aspiciant. Porrò aut illustrissima illa, & maxima digna admiratione imperatrix, aliud facinus, quod posterorum memoriæ merito commendari debet, obiit. Nam mulieres, quæ toto vitæ tempore virginitatem excolebant, primū omnes in vnum congregari, & sedibus præparatis accumbere iussit: deinde illa ipsa ancillæ munus exequi, apponere cibaria, pocula illis porrigere, fundere vinum, & gutturnium cum malluuo afferre, aquā deniq; earum manibus, dum lauant, ministrare non dedignata est. Quas res, atq; alias similes hisce cum confecisset, rediit ad filium. Atq; non multò post, læto animo ac tranquillo, vbi filio de pia viuendi ratione plurima præceperat, & eum benedictionibus, quæ ab exeuntibus è vita dari solent, muniuerat, hinc ad alteram vitam demigravit. Cui post mortem tali tributus est honos, qualis ei, quæ Deum omnium moderatorem tam assiduo atque adeo ardenti studio coluerat, meritò tribuendus erat.

*De Eusebii Nicomedensis iniqua ac præter ecclesię
leges ad sedem Constantinopolitanam translatione.*
CAP. XIX.

INterea temporis factio Ariana à suis perditis non destitit consiliis. Nam hanc ob causam suarum manuum subscriptionibus formulam fidei communi totius concilij Nicæni consensu editam approbauere, ad eum plane finem, vt ouium pellibus induti, rapacium agerent partes luporum. Simulatque enim diuinus ille Alexander, Episcopum dico Byzantij (sic namque Constantinopolis id temporis appellabatur) qui precibus, tanquam telis quibusdam Arium confoderat, ex hoc corporis ergastulo ad præclarius vitæ domicilium migrauerat, Eusebius propugnator impietatis, parua habita ratione decisionum earum